

Slobodna Bosna / 17.07.2014 / Str: 24,25,26,27

Mustafa Cerić

EFENDIJA U POLITICI

INTERVIEW

Mustafa Cerić

bivši reisu-l-ulema Islamske zajednice BiH i nezavisni kandidat za bošnjačkog člana Predsjedništva BiH

Mustafa Cerić, jedini bivši vjerski lider koji se u BiH kandidovao na izborima, za naš list govori na koji način namjerava realizovati "Maršalov plan", ko će mu finansijski pomoći u predizbornoj kampanji, koje su njegove prednosti u odnosu na protukandidate, komentariše posljednje političke istupe Milorada Dodika i Aleksandra Vučića...

"Dodik i Vučić bi trebali već znati da Bošnjacima nije potrebno 100 miliona Turaka da se odbrane ako ih bilo ko napadne!"

Razgovarala: MIRHA DEDIĆ
Foto: MILUTIN STOJČEVIĆ

Bosanskohercegovačka javnost bila je šokirana najavom **Mustafe Cerića**, koji je skoro dvadeset godina bio reisu-l-ulema IZ BiH, da će se na predstojećim izborima kandidovati za bošnjačkog člana Predsjedništva BiH. Cerić, međutim, u svom političkom angažmanu, kako kaže, kao dokazani patriota, demokrata i domoljub, ne vidi ništa sporno.

"Napravit ću Maršalov plan za izlazak BiH iz krize. Siguran sam da imamo dovoljno kapaciteta da regeneriramo ovu zemlju, da u naredne dvije godine strateški osmislimo, a potom aktivno počnemo provoditi novi ekonomski ambijent - New Deal za BiH", kaže u razgovoru za "SB" Mustafa Cerić.

■ **Gospodine Ceriću, kažete da je Vaš strateški cilj Maršalov plan za izlazak BiH iz ekonomske krize, a u okviru kojeg će se okupiti naši ljudi iz zemlje i inostranstva koji rade u velikim i respektabilnim korporacijama. Na koji način taj plan namjeravate realizovati?**

Maršalov plan sam spomenuo kao projekat strateške i dugoročne makrokalitete, odnosno vizije, koji je Njemačku nakon Drugog svjetskog rata podigao iz pepela u svjetsku ekonomsku silu. Sličan projekat svakako je potreban i našoj zemlji, duboko zaglibljenoj u krize. Pitam se šta to našim ljudima ne valja u zemlji površine nešto veće od 51.000 kvadratnih kilometara,

zemlji takvih prirodnih, kulturnih, historijskih, tradicijskih bogatstava? Pitam se kako četiri miliona stanovnika, što čini jedan prosječni evropski grad, ne može naći sreću u ovoj zemlji, a vrlo brzo je nađu negdje u inostranstvu. Zašto nam se to dešava? Zašto ovdje, u ovoj zemlji ne možemo biti uspješni, odgovorni i marljivi kao u tuđini?

Godinama sam aktivno učestvovao u radu jednog od najutjecajnijih i najznačajnijih svjetskih foruma, onom u Davosu. Iskustva iz Davosa su za mene od neprocjenjivog značaja, a posebno kontakti sa najutjecajnijim ljudima koji kroje svjetsku ekonomsku politiku i to čine na precizno planiran, dugoročno orijentiran i tržišno konkurentan način. Upravo ta iskustva i kontakte namjeravam maksimalno iskoristiti, te pokušati povezati bosanskohercegovačku poslovnu elitu u zemlji i inostranstvu i našu privredu s vodećim svjetskim ekonomskim silama, kako iz privatnog tako i iz državnog sektora.

"BH. DIJASPORA GODIŠNJE UPUMPA U ZEMLJU DVIJE MILIJARDE DOLARA"

■ **Vi ste i predsjednik Svjetskog bošnjačkog kongresa (SBK) i s te pozicije ste animirali naše ljude u inostranstvu da pomognu BiH. Kakav je bio njihov odziv?**

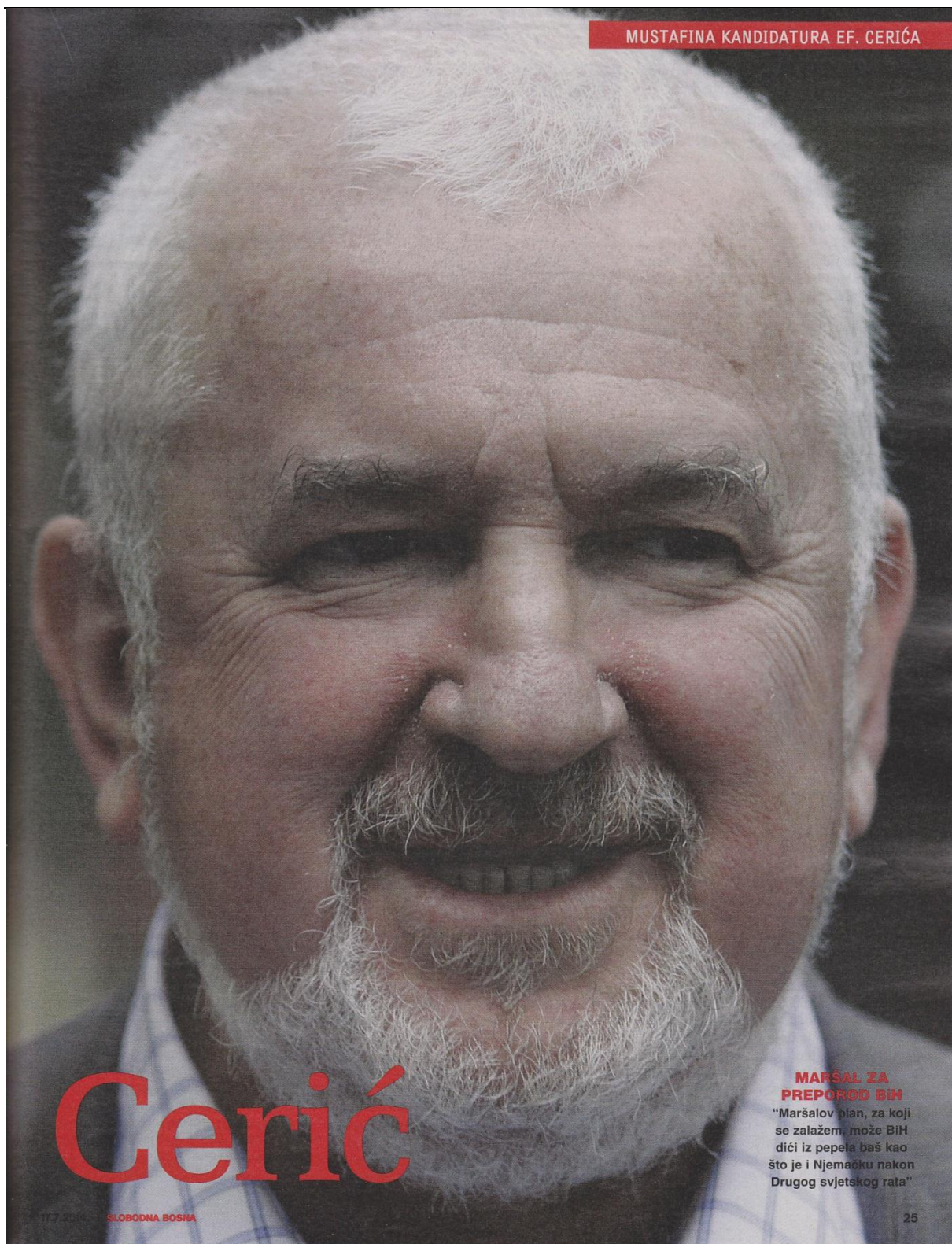
Već je poznato da sam svoju poziciju predsjednika SBK zamrznuo kada sam se odlučio kandidirati za člana državnog Predsjedništva. Kada govorimo o spremnosti naših ljudi u inostranstvu da pomognu svojoj zemlji, moramo shvatiti da patriotizam i ljubav prema domovini nisu dovoljni za poslovne projekte i ulaganja, jer ako se strani investitori boje ulagati u našu zemlju

zbog niza ekonomskih i pravnih razloga, uključujući i političku nesigurnost države, zašto bi očekivali da se naši građani u inostranstvu izlažu takvom riziku? Činjenica je da postoje ljudi i njihova dobra volja, ali njihova ulaganja doći će tek kada i strani investitori osjete sigurnost da ulažu u našu zemlju.

Nemojte zaboraviti da prema procjenama Svjetske banke naša dijaspora godišnje upumpava u bh. ekonomiju dvije milijarde dolara. Nasuprot tome, budžet Vijeća ministara za institucije BiH i servisiranje vanjskog duga iznosi nešto više od jedne milijarde dolara, što znači da je doprinos dijaspore ovoj zemlji približno dva puta veći od državnog budžeta iz kojeg se godišnje izdvoji oko 600 miliona dolara za potrebe otplaćivanja vanjskog duga. Znači, dijaspora doprinosi tri puta više nego što država plaća za servisiranje vanjskog duga. Zar dijaspora ne čini dovoljno i u nemogućim uvjetima!? Međutim, za taj doprinos ne dobija poresku olakšicu, niti poticaje za dodatne investicije. S tim u vezi, pozicija Predsjedništva i direktan utjecaj te institucije na diplomatski aparat BiH mora biti operativan po pitanju bolje komunikacije sa dijasporom.

■ **Kako namjeravate u praksi realizovati Maršalov plan s obzirom da funkcija člana Predsjedništva BiH nije izvršna, već protokolarna?**

Projekti koje ću pokušati inicirati i pokrenuti, bez obzira na predznake u BiH - nacionalne ili teritorijalne, će biti projekti u kojima će svi imati šansu da učestvuju i da od toga svi imamo koristi. S tim u vezi, ▶▶

EFENDIJA U POLITICI

► pozicija Predsjedništva u zakonodavnoj proceduri predlaganja zakona o budžetu ima značajnu ulogu, a izbor, odnosno nominacija mandataru Vijeća ministara definiše ton javnog diskursa koji započinje sa Predsjedništvom i završava revizorskim ovlastima te najviše državne institucije. To je, zasigurno, više od puke protokolarnosti!

“KADA JE MOGAO STJEPAN MESIĆ, MOGU I JA”

■ Kandidati za bošnjačkog člana Predsjedništva BiH iz SDA, SDP-a i SBB-a BiH na predstojećim izborima iza sebe imaju organizovanu stranačku “mašineriju”, nasuprot njima, Vi na izbore izlazite kao nestranačka ličnost. Ko će Vam s Istoka a ko sa Zapada pomoći u predizbornoj kampanji?

Pročitao sam u medijima da je moju nezavisnu kandidaturu poželjnom i svrshodnom ocijenio Stjepan Mesić, bivši predsjednik Hrvatske, čovjek kojeg izuzetno cijenim i koji je i sam kao nezavisni kandidat svojevremeno pobijedio na izborima za predsjednika Republike Hrvatske. Ni on tada nije imao stranačku mašineriju. Izabrali su ga građani Hrvatske i to bez ikakve pomoći ili utjecaja, kako ste rekli, s Istoka ili Zapada. Imamo i najsvježiji primjer predsjedničkih izbora u Sloveniji i pobjedu Mire Cerara kao još jedan dokaz da se može pobijediti bez stranačke mašinerije, pošteno i čista obraza.

Moja „mašinerija“ je moj pošten odnos prema mojoj domovini, moje iskrene ideje, snaga moje želje da svako u ovoj zemlji bude zadovoljan, ali i moje iskustvo i znanje, što mi osigurava da u izboru utakmicu ulazim neopterećen. Davanje povjerenja kandidatu za javnu funkciju je duboko individualan čin, rijetko vođen interesom, a češće moralnim kodom. Stoga se zapitajmo, da li ćemo mi, naša djeca i buduća pokoljenja živjeti u boljoj i sretnijoj BiH ili ćemo i dalje životariti na način da nam stranačke oligarhije određuju mjeru u svemu, pa i u vlastitim životima, ubjeđujući nas da je ovakvo katastrofalno stanje u državi čak i dobro za nas.

■ Da li ste novac za predizborno kampanju obezbijedili preko Svjetskog bošnjačkog kongresa ili na neki drugi način?

Mnogo je onih koji se vežu za moju, bolje reći našu ideju o progresivnijoj BiH. Sredstva za kampanju su većinom plod akcije i samoinicijative dobronamjernih osoba koje podržavaju ovaj projekat. SBK nije uključen u ovu kampanju. Kongres nastavlja sa svojim regularnim aktivnostima. Nema finansijske podrške ni domaćih ni inostranih organizacija. Sve prosto počiva na entuzijazmu ljudi koji imaju povjerenja u našu viziju i žele biti dio ovoga projekta.

CERIĆ I RADONČIĆ RIVALI NA IZBORIMA

“Nerealno je očekivati da me ‘Dnevni avaz’ Fahrudina Radončića podržava”

■ Kako komentarišete odabir vaših protukandidata iz SDA, SDP-a, DF-a i SBB-a BiH? U čemu je Vaša prednost u odnosu na njih?

Osnovna i ključna razlika je u tome što sam ja nezavisan, samostalan kandidat u punom smislu te riječi. Ne ovisim niti o jednom stranačkom lideru, glavnom odboru ili bilo kojem drugom tijelu neke stranke. Kao član Predsjedništva BiH zasigurno bih bez predrasuda i sa transparentnim stavovima saradivao sa političkim zastupnicima stranaka trenutnih protukandidata u tri za Predsjedništvo, na bilo kojem projektu oporavka naše zemlje. I moja kampanja će, u tom smislu, biti bazirana na fer i korektnoj utakmici, bez prljave igre i teških riječi, na šta sam javno pozvao i moje protukandidate. Međutim, nisam siguran da će moji apel biti uvažen, budući da je u proteklih 20 godina izgrađena politička kultura vrijeđanja i diskvalifikacija. Bit će potrebno dosta vremena da se to izliječi. Slobodan sam sâm sa svojim saradnicima kreirati svoju kampanju, a sutra ću, vjerujem, i u državnom Predsjedništvu biti slobodan djelovati bez ikakvih stranačkih i drugih unutrašnjopolitičkih utjecaja uz potporu stručnog savjeta najeminentnijih stručnjaka iz zemlje i svijeta. Svoje projekte i ideje ću nuditi svima i u svom radu ću biti stranački neopterećen. Stoga sam već i predložio „departizaciju“ članova Predsjedništva BiH. O drugim kandidatima u utrci za državno Predsjedništvo ne želim ništa loše reći. Neka o tome kaže narod na izborima 12. oktobra.

■ Računate li na podršku Islamske zajednice BiH s obzirom da se reisu-l-ulema Husein ef. Kavazović izjasnio da bi volio da se Vi ne kandidujete na ovim izborima?

Poštujem Islamsku zajednicu, njene nadležnosti, odgovornost reisu-l-uleme.

Neka svako radi po svojoj savjesti. Također poštujem svačije mišljenje i slobodu govora. Islamska zajednica svakako može računati na moju podršku i saradnju, a i reisu-l-ulema može očekivati moju podršku u moralnoj obnovi ovog društva.

■ Vi ste jedan od osnivača SDA, da li očekujete podršku glasača ove stranke?

Očekujem glasove Bošnjaka, pa i onih koji su članovi nekih političkih partija, ali i svih ljudi kojima je BiH na srcu. Ponovno naglašavam da je davanje povjerenja javnim dužnosnicima duboko privatni i individualni čin svakog pojedinca.

“NISAM BIO BLIZAK S RADONČIĆEM”

■ Vaša bliskost sa osnivačem SBB-a Fahrudinom Radončićem bila je evidentna tokom prošlih izbora. Šta se desilo pa ste izgubili podršku njegve medijske imperije „Dnevnog avaza“?

Kao reisu-l-ulema Islamske zajednice BiH stalno sam bio u fokusu medija i to ne samo u našoj zemlji. Mislim da mi niti jedan medij u BiH nije davao bezrezervnu podršku, čak je bilo dosta medija koji su u kontinuitetu bili protiv svega što sam radio kao reisu-l-ulema, ali i to smatram legitimnim, ma kako se ja osobno ne slagao s tim. Često su me povezivali sa raznim osobama i utjecajima u različitim društvenim sferama. Ipak, moram reći da sam od svih političara u BiH jedino bio blizak prijatelj sa rahmetli Alijom Izetbegovićem. Gospodin Radončić je moj protukandidat na oktobarskim izborima i nerealno je očekivati podršku “Dnevnog avaza”. “Dnevni avaz” je samo jedna od mnogobrojnih medijskih kuća u BiH i regionu, i s njima čini bogati spektar medijskog prostora. Oni građani koji kritički žele odmjeravati vrijednosti kandidata imaju dovoljno mogućnosti kroz javne medije doći do informacija i formirati svoje mišljenje o pravom izboru za njihovu budućnost.

MUSTAFINA KANDIDATURA EF. CERIĆA

■ Kakva je Vaša procjena, koja je realna snaga SDP-a, SDA, SBB-a i Demokratske fronte, odnosno koja od navedenih stranaka će na predstojećim izborima dobiti najveću podršku građana?

Kao svojevrsna kulminacija teške i neizvjesne političke situacije u zemlji, a za koju su, između ostalih, zaslužne stranke koje ste pobrojali, u prvoj polovini ove godine zadesile su nas dvije katastrofe. Prvo poplava nezadovoljnog naroda koji traži promjene, a nedavno i nezapamćena vodena stihija, gdje se do kraja pokazala nemoć, smetenost i nesposobnost odgovornih da adekvatno reagiraju. Nezahvalno je, stoga, davati političke ocjene. Sve navedene stranke su probosanske i bilo bi dobro da se nakon izbora napravi stabilna politička koalicija, voljna i sposobna, prije svega odlučna, da BiH izvuče iz krize. Također, veoma je bitno da BiH ima jaku opoziciju. Nažalost, opozicije trenutno nema, a zdrava opozicija je jedan od preduvjeta budućeg napretka. Bošnjački član Predsjedništva mora biti u stanju artikulirati općeprihvatljiv društveno-politički motiv postojanja i funkcionalnosti države iza kojeg mogu stati sve nabrojane partije. No, za to je potrebna nestranačka sloboda. Ja to uistinu nudim biračkom tijelu. Analitički gledano, politička ljevica je toliko prenapučena kandidatima da će borba za glasove proizvesti mnogo gubitnika. Centar i desni centar, kojem pripada moja politička filozofija, nema snažnog protukandidata. Sveukupno gledano, politička konkurencija će se pobrinuti sama za sebe. Mi računamo na racionalnost i svjesnost birača, i njihovu želju za dosljednom i moralno ispravnom državnom politikom BiH. Mi tu tradiciju imamo i u tome ćemo istrajati.

"DODIK BI NAJBRADJE UKINUO MJESEC JULI U BIH"

■ Vi ste već duže vrijeme bili u zategnutim odnosima sa bivšim članovima Predsjedništva BiH, počev od Sulejmana Tihića, preko Harisa Silajdžića. Da li ste sebe vidjeli na tom mjestu, obzirom i da ste u vrijeme dok ste bili reisu-l-ulemu davali izjave koje su često bile politički obojene?

Rekao sam da sam bio blizak prijatelj jedino sa rahmetli Alijom Izetbegovićem. Kao reisu-l-ulema, možda sam od osoba koje ste naveli očekivao više, jer sam ih, možda neopravdano, uspoređivao sa rahmetli Izetbegovićem. Vjerujem da se u javnosti zbog toga formiralo mišljenje ili osjećaj da smo imali, kako kažete, „zategnute“ odnose, posebno u situacijama koje su bile bitne za državu BiH. Nikada nisam krio ili prigušivao svoje stavove ili stavove Islamske zajednice. To je bila moja dužnost, a počesto to nije korespondiralo sa stavovima pojedinih političkih lidera u Bošnjaka, što je, vjerujem, izazivalo njihove reakcije.

JALOVA TURSKA INICIJATIVA

Od zemalja u regionu Turska je najmanje pomogla Bosni i Hercegovini

■ Koliko Turska ekonomski pomaže BiH u posljednjih nekoliko godina?

Bosna i Hercegovina ima veliki broj prijatelja, kako na Istoku tako i na Zapadu i sve strane investicije čiji je cilj zapošljavanje ljudi, pogotovo mladih, što bi spriječilo daljnji „brain-drain“ iz BiH, su veoma poželjne.

Republika Turska je u proteklih nekoliko godina investirala značajna sredstva u našu zemlju, ali činjenica je da je to neuporedivo manje u odnosu na turske investicije u zemljama u okruženju.

Odgovornost za ovakvo stanje ne može se tražiti na samo jednoj adresi. Bosna i Hercegovina mora načiniti prvi korak u privlačenju stranih investitora kroz smanjenje birokratskih procedura, uspostavljanje političke stabilnosti, kao i kreiranje stabilnog poslovnog ambijenta koji će investitorima, ne samo iz Turske nego i iz drugih nama prijateljskih država, predočiti prednosti ulaganja u Bosnu i Hercegovinu, a upravo je to zadatak državnog Predsjedništva. Stoga ću, kada budem izabran za člana Predsjedništva

Bosne i Hercegovine, na tome zorno raditi. Bosna i Hercegovina ima najveću dijasporu u Republici Turskoj koju ovim putem javno pozivam da zajedničkim snagama izgradimo Bosnu i Hercegovinu.

■ Kako komentarišete tenzije koje stvara Milorad Dodik vezane za navodne izjave turskih političara?

Dodik je, kao i uvijek, glasan onda kada treba skrenuti pažnju sa činjenica od kojih uporno pokušava pobjeći i koje bezuspješno nije. Siguran sam da bi Dodik najbradje ukinuo mjesec juli, mjesec obojen tugom, mjesec u kojem obilježavamo genocid u Srebrenici, ali i u kojem pokopavamo i prve šehide iz Tomašice! Budući da ne može pobjeći od goleme istine Srebrenice i Tomašice, niti može ukinuti juli, preostaje mu baviti se političkim smicalicama i podlostima, a sve u cilju negacije genocida koji je počinila srpska vojska. Nažalost, predstavnici međunarodne zajednice u našoj zemlji već predugo toleriraju Dodikov politički i pravni cirkus. Domaći političari ponekad koaliraju s njim iz kratkoročnih interesa, dok on dugoročno razara njihov moralni i nacionalni integritet. Takvo ponašanje treba zaustaviti, ali i konačno se pozabaviti zakonom kojim bi bilo sankcionirano negiranje genocida u Srebrenici i masovnih

zločina širom Bosne i Hercegovine, od Tomašice do Ahmića. Zaista, bilo bi sramotno dočekati 20. godišnjicu genocida bez takvog zakona i sa inim Dodicima koji koriste svaku priliku da nipodaštavaju zločin u Srebrenici, međunarodne presude o genocidu u Srebrenici i, što je najgore, vrijeđaju preživjele Srebreničane, majke koje su ostavili bez sinova i muževa. Na nama je odgovornost da promijenimo taj neprihvatljiv odnos prema Bošnjacima u BiH.

Također se pokazalo da turski političari nisu dali nikakvu izjavu koja bi ugrozila Dodika i Vučića, ali očit je da je ta navodna izjava otkrila njih. Otkriva, naime, njihove namjere, jer zašto bi se oni uznemiravali ako nemaju namjeru dirati Bošnjake. Njih niko nije imenom spomenuo. Možda nisu svjesni, ali njihova ishitrena i neodmjerena reakcija je politički nezrela i moralno upitna. Dodik i Vučić bi trebali već jednom znati da su Bošnjaci sposobni sami se braniti i odbraniti, ako ih bilo ko napadne. ■